

Cāļus skaita vasarā!

Foto: R. Matrozis

Jā, šajā vasarā bija lielais cāļu skaitīšanas laiks – ikviens bija aicināts vērigāk aplūkot katru Latvijas balto stārķu ligzdu, lai noskaidrotu, cik un kur tās mums ir, un kā šogad veicies ar jaunās stārķu paaudzes izaudzināšanu. Pirmie dati 7. Starptautiskās balto stārķu ligzdu uzskaites projekta ietvaros tika saņemti jau jūnija beigās, bet galveno ziņu daudzumu vēl gaidām – vasaras nevaļā jau negribas sēdēt pie papīriem un datora...

Un tā – līdz 10. septembrim saņemts 7491 novērojums par 5704 balto stārķu ligzdām (par vienu un to pašu ligzdu dažkārt ziņots vairākkārt). Līdz šim brīdim visvairāk ligzdu reģistrēts Ķeguma, Bebrenes, Vaiņodes, Lubānas un Raganas apkārtnē. Šobrīd visvairāk jaunu ligzdu ziņojumu gaidām no Bauskas un Jelgavas novada dienvidu daļas, kā arī Dobeles novada ziemeļu daļas. Ja jums ir dati par šīm teritorijām – lūdzam iespējami ātrāk darīt mums to zināmu! Kā arī – ja gadās braukt uz iepriekšminētajām vietām, vēl nav par vēlu iesaistīties uzskaitē – ligzdas uz Āfriku nav aizliedzošas, turpat vēl stāv. Par to apdzīvotību un stārķu ligzdošanas sekmēm var aptaujāt tuvējo māju iedzīvotājus.

Jau tagad sakām paldies visiem tiem, kas čakli darbojušies gan balto stārķu ligzdu apzināšanā, gan jau atsūtījuši savus datus. Līdz 10. septembrim absolūtais “čempions” iesūtīto ligzdu aprakstu ziņā individuālajā sektorā bijis Ainis Platais (ziņas par 452 ligzdām), ļoti darbīgi bijuši arī Maigurs Striķis (340 ligzdas) un Aina Karavaičuka (314), bet kopā esam saņēmuši ziņas no 680 individuālajiem dalībniekiem. No vairāk nekā 200 skolām, kas pavasarī pieteicās piedalīties šajā pasākumā, līdz šim brīdim esam saņēmuši datus no 73 skolām. Šobrīd, pēc portāla Dabasdati.lv datiem, visvairāk ligzdu apsekojusi Daugavpils 12. vidusskola (312 ligzdu), daudz ligzdu apsekojušas arī Bukaišu pamatskola (154), Mālpils internātpamatskola (110) un Rīgas 64. vidusskola (103).

Pirmie iespiedi par starptautiskās uzskaites rezultātiem citās valstīs radās, piedaloties Pirmajā starptautiskajā balto stārķu konferencē Polijā (Zielona Gora, 4.–6. septembris). Visprecīzāk savas ligzdas saskaitījuši Dānijas kolēģi – tieši divas! 19. gs. beigās tur ligzdoja 8–10 tūkstoši pāru... Toties jūtami pieaudzis, piemēram, Lietuvā mītošo svētleļu daudzums – līdz aptuveni 20

Foto: R. Matrozis

tūkstošiem pāru 2013. gadā. Vairāk to kļuvis arī daļā Vācijas un Francijas, bet dažviet Spānijā un Portugālē izveidojušās lielas ligzdošanas kolonijas – kā uz Alfaro katedrāles jumta, kur stārķi uzbūvējuši pat vairāk par 100 ligzdām. Jāpiemin arī, ka šajās valstīs stārķu skaita pieaugums noticis tāpēc, ka tie apguvuši jaunas, bagātas barošanās vietas – milzīgās atklātās atkritumu izgāztuves. Tās stārķi iemīļojuši tik ļoti, ka daudzi no tipiskiem gājputniem kļuvuši par nometniekiem un arī ziemu pavada šajās izgāztuvēs. Tiesa, nākotnes izredzes nav spožas – saskaņā ar Eiropas noteiktajām direktīvām dažu gadu laikā šīs izgāztuves jālikvidē, un stārķiem atkal nāksies paļauties tikai uz dabisko barību. Uzzinājām, cik balto stārķu ligzdo Turcijā – tur 2011.–2013. gadā pirmo reizi pilnībā veikta uzskaitē visā valsts teritorijā, un iegūtais rezultāts ir ap 9000 apdzīvotu ligzdu. Bija interesanti ziņojumi par stārķu barību (arī par to, cik “veselīga” ir Spānijas izgāztuvēs dabūjamā), migrāciju, pielāgošanos dažādām dzīves vidēm, ligzdošanas sekmēm, aizsardzību u.c. Savukārt citu valstu ornitologi uzzināja par Latvijā kopš 1989. gada veiktā ligzdošanas sekmju monitoringa rezultātiem (izmantojot iespēju, izsakām dziļu pateicību visiem, kas ieguldījuši savu laiku un darbu attiecīgo datu vākšanā).

Nobeigumā aicinām visus, kam piezīmju kladēs vai citur fiksēti, bet vēl nenosūtīti dati par balto stārķu ligzdām – ziņojiet rakstiski (Baltie Stārķi, Latvijas Ornitoloģijas biedrība, A.k. 105, LV-1046, Rīga) vai portālā Dabasdati.lv/baltiestarki.

Foto: A. Vilnis

Balto stārķu ligzdas izmanto arī “īrnieki” – mājas zvirbuļi.

Foto: A. Vilnis

MĀRA JANAUS, ANDRIS DEKANTS
baltiestarki@lob.lv,
http://lob.lv/lv/baltie_starki/

Latvijas
vides
aizsardzības
fonds

Latvenergo

Summary

The chicks are counted at summer /Māra Janaus, Andris Dekants/

The 7th International White Stork census – 2014 in Latvia is going on successfully – first data were reported already in June, but main part of observations are expected in September/October. Until September 10 we have obtained 7491 reports about 5704 White Stork nests (some have been submitted repeatedly). Vicinity of Ķegums, Bebrene, Vaiņode, Lubāna and Ragana are found to be the richest in White Stork nests but we are still waiting for records from southern part of Bauska and Jelgava counties as well as northern part of Dobeles county – still everybody is welcome to check these territories! Until now the most active among individual participants (680) has been Ainis Platais (452 nests), Maigurs Striķis (340) and Aina Karavaičuka (314), and among schools (73) – Daugavpils 12th secondary school (312 nests), Bukaiši primary school (154), Mālpils boarding-school (110) and Rīga 64th secondary school (103).